

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ПЕРСПЕКТИВ УКРАЇНИ

Мащенко М.А., Степаненко Н.О.

*Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
(ХНЕУ ім. С. Кузнеця), м. Харків*

В минулому році Україна мала кілька вагомих приємних зрушень. Рекордний урожай зернових, найбільший в історії приплив коштів нерезидентів в облігації внутрішньої державної позики, темп економічного зростання в II–III кварталах 2019 року становив 4%, також, неочікувано дешевий долар. Рівень інфляції низький, що впритул наближається до довгострокової цілі НБУ 5%.

Але ж нинішні економічні показники в більшій мірі є наслідком нераціональних авансів, які Україна отримала після зміни влади від своїх громадян та іноземців. І якщо аванси не відпрацювати, то зовсім скоро настане розчарування, що може сприяти появі кризових економічних процесів. Усе залежить від державної політики. Щоб вона була успішною, потрібні дві ключові передумови: політичний баланс у широкому розумінні та якісні кадри.

Державну політику у 2020 році потрібно проводити у відповідності з потребами нинішнього історичного моменту. Ситуацію можуть ускладнювати деякі проблеми, успадковані з 2019 року. Дорога гривня суттєво вдарила по багатій кількості виробників, а саме тих, які працюють на експорт. Досліджено зменшення інвестицій у цілих галузях, у яких за нинішніх рівнів валютного курсу та зарплат доходи стали меншими, ніж витрати. Якщо ця тенденція триватиме, вона може трансформуватися в значне зниження темпу приросту ВВП у 2020-му.

Україна знаходиться в руслі глобальної тенденції стагнації промисловості: за три квартали 2019 року обсяг промислового виробництва не змінився, а місячні показники вказують на постійне падіння починаючи з червня. Але ж індустрія займає занадто велику частку в структурі економіки України. І якщо в розвинутих економіках сфера послуг здатна витягнути загальні темпи зростання, то в нашій — ні. Саме дешева гривня могла б пом'якшити ці процеси.

Помітно впала привабливість державних облігацій України. Її може підтримати суттєве підвищення кредитного рейтингу в поєднанні з відношенням міжнародних інвесторів до ризику, притаманного країнам, що розвиваються. А рейтинг зростатиме тільки в результаті послідовних масштабних реформ. Виходить парадоксальна ситуація: зараз більш ефективно для інвестора побудувати підприємство в сусідній країні ЄС, ніж в Україні, і користуватися безпроблемним доступом до електромереж, доступом до значно дешевшого кредитування, зрозумілими правилами введення бізнесу, безпроблемним завезенням продукції в Україну за Угодою про асоціацію з ЄС.

Отже, з метою додання передбачуваності розвитку української економіки необхідно було б запровадження дієвого середньострокового планування. Але, практично застосувати такий підхід в реаліях України досить складно без зменшення вразливості до внутрішніх і зовнішніх шоків.